

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Pardubicích rozhodl předsedou senátu Mgr. Jiřím Kopeckým jako samosoudcem ve věci **žalobce XXX**, nar. XXX, bytem XXX, zast. JUDr. Rudolfem Skoupým, advokátem se sídlem Svitavy, Soudní 1, proti **žalovanému ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB**, IČ 45534306, se sídlem Pardubice, Zelené Předměstí, Masarykovo nám. 1458, o zaplacení 327.500,-- Kč s přísl., t a k t o :

- I. Řízení se zastavuje v části, v níž se žalobce domáhal uložení povinnosti žalovanému zaplatit XXX nar. XXX, bytem XXX, úrok z prodlení ve výši 7,05 % ročně z částky 120.000,-- Kč za dobu od 13.2.2014 do zaplacení, dále zaplatit XXX, nar. XXX, bytem XXX, úrok z prodlení ve výši 7,05 % ročně z částky 120.000,-- Kč za dobu od 13.2.2014 do zaplacení a zaplatit XXX, nar. XXX, bytem XXX, úrok z prodlení ve výši 7,05 % ročně z částky 87.500,-- Kč za dobu 13.2.2014 do zaplacení.
- II. Žaloba, kterou se žalobce domáhal uložení povinnosti žalovanému uhradit za žalobce újmu ve výši 120.000,-- Kč, náležející poškozenému XXX, nar. XXX, bytem XXX, dále ve výši 120.000,-- Kč náležející poškozené XXX, nar. XXX, bytem XXX, a ve výši 87.500,-- Kč náležející poškozené XXX, nar. XXX, bytem XXX, se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhal zaplacení 327.500,-- Kč s přísl. jako pojistného plnění z titulu § 6 odst. 2 písm. a) z.č. 168/1999 Sb. Tvrdil, že mu rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 8.6.2012, č.j. 50 C 93/2011-118, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 5.11.2013, č.j. 1 Co 186/2013-202, byla uložena povinnost nahradit nemajetkovou újmu poškozeným XXX, XXX a XXX. Žalobce má zato, že nemajetková újma v penězích jako nárok plynoucí z práva na ochranu osobnosti podle § 11 a násl. obč. zák. spadá pod rozsah pojištění odpovědnosti podle § 6 odst. 2 písm. a) z.č. 168/1999 Sb.

Žalovaný navrhl žalobu v plném rozsahu zamítnout, protože nárok žalobce je od 21.8.2013 promlčen. Dále tvrdil, že žalobce není aktivně věcně legitimován a uplatňovaný nárok na pojistné plnění mu nevznikl. Žalobou uplatněný nárok představuje náhradu nemajetkové újmy podle § 13 obč. zák., který není předmětem pojištění odpovědnosti z provozu vozidla a dále žalobce ani netvrdí ani nijak nedokládá, že by poškozeným částky, k jejichž úhradě byl zavázán rozsudkem KS v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích č.j. 50 C 93/2011-118 ve spojení s rozsudkem VS v Praze č.j. 1 Co 186/2013-202, zaplatil, aby mu vůči žalovanému vznikl nárok na úhradu vyplacené částky podle § 44 odst. 4 z.č. 37/2004 Sb.

Svým podáním ze dne 14.1.2015 vzal žalobce svůj návrh zpět v části, v níž se domáhal zaplacení příslušenství spočívající v úroku z prodlení v zákonné výši z žalované částky.

Podle § 96 odst. 1, 2 o.s.ř. může vzít žalobce návrh na zahájení řízení zpět a soud řízení zastaví v rozsahu zpětvzetí návrhu, a to buď z části nebo zcela.

Proto soud podle § 96 odst. 2 o.s.ř. řízení zastavil v části, v níž se žalobce domáhal zaplacení úroku z prodlení XXX ve výši 7,05 % ročně z částky 120.000,-- Kč za dobu od 13.2.2014 do zaplacení, XXX ve výši 7,05 % ročně z částky 120.000,-- Kč za dobu od 13.2.2014 do zaplacení a XXX ve výši 7,05 % ročně z částky 87.500,-- Kč za dobu od 13.2.2014 do zaplacení (výrok I. rozsudku). K částečnému zpětvzetí žaloby došlo ještě před prvním jednáním soudu, nebyla zde tedy podmínka souhlasu žalovaného se zpětvzetím návrhu (§ 96 odst. 4 o.s.ř.), žalovaný však výslovně s částečným zpětvzetím žaloby souhlasil.

Mezi účastníky bylo nesporné, že žalobce se stal jako řidič automobilu XXX, RZ XXX, účastníkem autonehody dne XXX. Vlastníkem automobilu XXX byl XXX, nar. XXX, který měl s žalovaným na označené vozidlo platně sjednané pojištění z odpovědnosti provozu vozidla (pojistná smlouva č. XXX). Při autonehodě se střetl s vozidlem XXX, který řídila XXX, nar. XXX a v důsledku tohoto střetu došlo následně ke střetu automobilu řízeného žalobcem s protijedoucím cyklistou XXX, nar. XXX, který v důsledku tohoto střetu utrpěl vážná zranění, kterým následně dne XXX, podlehl. Žalobce byl za tento skutek shledán vinným z trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1,2 tr. zákona, a to rozsudkem Okresního soudu ve Svitavách, č.j. 2 T 161/2010-274 ze dne 18.6.2010. Tímto trestním rozsudkem byla žalobci uložena povinnost nahradit poškozeným XXX, nar. XXX, škodu ve výši 240.000,-- Kč, XXX, nar. XXX, škodu ve výši 240.000,-- Kč a XXX, nar. XXX, škodu ve výši 175.000,-- Kč a se zbytkem svých nároků byli poškození odkázáni na občanskoprávní řízení. Rozsudkem

Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 8.6.2012, č.j. 50 C 93/2011-118 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 5.11.2013, č.j. 1 Co 186/2013-202, bylo žalobci v řízení o ochranu osobnosti uloženo zaplatit poškozeným jako náhradu nemajetkové újmy v penězích XXX částku 90.000,-- Kč, XXX částku 90.000,-- Kč a XXX částku 57.500,-- Kč. Žalovaný nároky poškozených XXX, XXX a XXX na náhradu škody usmrcením podle § 444 odst. 3 obč. zák. v souvislosti s předmětnou škodní událostí vypořádal tak, že jim poskytl pojistné plnění v celkové výši 655.000,-- Kč, tedy XXX a XXX po 240.000,- Kč a XXX částku 175.000,-- Kč.

Po skutkové stránce učinil soud závěr, že žalobce dne XXX způsobil dopravní nehodu, na jejíž následky zemřel dne XXX. XXX. Žalobce při autonehodě řídil vozidlo XXX, které mělo smlouvou č. XXX platně sjednané pojištění odpovědnosti z provozu vozidla u žalovaného. Žalobci byla soudně uložena povinnost k náhradě nemajetkové újmy v penězích podle § 11 a násl. obč. zák. ve prospěch poškozených - pozůstalých po XXX, nar. XXX. Tuto náhradu nemajetkové újmy požadoval žalobce zaplatit po žalovaném přímo pozůstalým poškozeným.

Po právní stránce vyhodnotil soud projednávanou věc následovně.

S ohledem na vznik pojistné události před 1.1.2014 soud posuzoval věc podle dosavadních právních předpisů podle § 3028 odst. 3 o.z., a to včetně posouzení lhůt a dob ve smyslu § 3036 o.z.

Dopravní nehoda se stala dne XXX, poškozený XXX na následky zranění utrpěných při dopravní nehodě zemřel dne XXX. Protože žalobce uplatňoval svůj nárok z titulu pojistného plnění, začala promlčecí doba běžet 1 rok po vzniku pojistné události (§ 8 z.č. 37/2004 Sb. ve spojení s § 3 písm. b) z.č. 37/2004 Sb.), tedy od 21.8.2010 a uběhla za 3 roky (§ 101 obč. zák. ve spojení s § 8 z.č. 37/2004 Sb.) dne 21.8.2013. Jelikož žaloba v projednávané věci byla podána dne 11.9.2014, je nárok žalobce na pojistné plnění promlčen.

Protože žalovaný vznesl námitku promlčení žalovaného nároku, musel soud uvážit, zda tato námitka nebyla vznesena v rozporu s dobrými mravy, protože podle názoru Ústavního soudu ČR § 3 odst. 1 obč. zák. platí i pro výkon práva vznést námitku promlčení (II. ÚS 309/95).

Podle § 3 odst. 1 obč. zák. nesmí výkon práv a povinností vyplývajících z občanskoprávních vztahů bez právního důvodu zasahovat do práv a oprávněných zájmů jiných a nesmí být v rozporu s dobrými mravy. Podle § 1 o.s.ř. občanský soudní řád upravuje postup soudu a účastníků v občanském soudním řízení tak, aby byla zajištěna spravedlivá ochrana práv a oprávněných zájmů účastníků.

Podle názoru podepsaného soudu je pro posouzení případné rozpornosti vznesení námitky promlčení s dobrými mravy důležitá podstata žalovaného nároku. Žalobce požaduje plnění podle § 6 odst. 2 písm. a) z.č. 168/1999 Sb. (čl. II žaloby) a tvrdí, že se po žalovaném domáhá svého práva na zaplacení újmy v rozsahu a výši dle obč. zák., kterou je z jiného právního vztahu povinen nahradit poškozeným (čl. II vyjádření žalobce ze dne 14.1.2015). Nedomáhá se tudíž po žalovaném povinnosti dle předmětných rozsudků, pouze v nich přiznaným plněním dokládá vznik svého nároku a jeho výši. Tedy žádá, aby za něj žalovaný zaplatil poškozeným způsobenou újmu vzniklou ublížením na zdraví nebo usmrcením, protože podle § 2 písm. f) z.č. 168/1999 Sb. je pro účely zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla považován za pojištěného a tudíž má právo, aby za něj žalovaný (pojistitel) plnil

v rozsahu a výši dle obč. zák. Takové plnění žalovaného má však povahu pojistného plnění a nikoliv odpovědnosti za škodu, čemuž také odpovídá shora uvedený závěr o délce, počátku a uplynutí promlčecí doby. Proto byl pro úspěch žalobce povinen tvrdit a prokázat, že mu svědčí právo na pojistné plnění z uzavřené pojistné smlouvy č. XXX, o čemž byl také při jednání soudu dne 26.6.2015 poučen poté, co soud v rámci předvídatelnosti svého rozhodnutí poučil žalobce podle § 118 a odst. 2 o.s.ř., že má odlišný právní názor na povinnost žalovaného plnit podle z.č. 168/1999 Sb. Tento odlišný právní názor vychází z výkladu NS ČR (30 Cdo 4083/2010) a ÚS ČR (III. ÚS 8/06) k dané problematice. Žalovaná částka vyplývá z povinnosti žalovaného zaplatit XXX, XXX a XXX částku celkem 237.500,-- Kč a nahradit náklady řízení z titulu nároků z ochrany osobnosti podle § 11 a násl. obč. zák., uložené rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 8.6.2012, č.j. 50 C 93/2011-118 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 5.11.2013, č.j. 1 Co 186/2013-202, tedy až po 21.8.2013, kdy byl nárok žalobce na pojistné plnění promlčen. Otázku vztahu zákonného pojištění vozidla (podle z.č. 168/1999 Sb.) k nárokům z ochrany osobnosti vysvětlil NS ČR ve věci sp.zn. 30 Cdo 1051/2005, kdy uvedl, že z rozhodného ustanovení § 6 odst. 2 z.č. 168/1999 Sb. plyne, že povinnost pojišťovny se váže výlučně k náhradě škody, a nikoli k nárokům na ochranu osobnosti. Dále k ústavní stížnosti k citovanému rozhodnutí NS, v usnesení ve věci sp.zn. III ÚS 8/06 ze dne 16.3.2006, ústavní soud vyložil, že vymezeným chráněným statkem, na němž lze způsobit škodu, která má být podle zákona a smlouvy s pojistitelem za pojištěného hrazena, je podle zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla „zdraví a život“, nikoliv soukromí a život rodinný, resp. jiné obdobné kategorie, z nichž teprve by bylo možné usuzovat, že ust. § 6 odst. 2 písm. a) z.č. 168/1999 Sb. odkazuje i na ustanovení § 11, resp. § 13 obč. zák.

Žalobce však po poučení podle § 118a o.s.ř. nedoplnil žádná skutková tvrzení, z nichž by vyplývalo, že podle pojistné smlouvy č. XXX, samozřejmě včetně pojistných podmínek, je pojistnou událostí, s níž je spojena povinnost žalovaného poskytnout pojistné plnění žalobci, soudní rozhodnutí, jímž je uložena povinnost žalobci zaplatit podle § 13 obč. zák. náhradu nemajetkové újmy pozůstalým (poškozeným) po zemřelém XXX.

Protože žalobce požaduje pojistné plnění, na které nemá zákonný ani obligační nárok, není na místě jeho tvrzená rozpornost s dobrými mravy vznesené námitky promlčení žalovaným, a proto této námitce rozpornosti soud nepřisvědčil a rozhodl podle § 100 odst. 1 obč. zák. ve spojení s § 101 obč. zák. a § 8 z.č. 37/2004 Sb., že se žaloba zamítá (výrok II. rozsudku).

Na uvedeném závěru podepsaného soudu nemění nic argumentace žalobce opírající se o rozsudky Soudního dvora EU ze dne 24.10.2013 ve věci C-22/12 a z téhož dne ve věci C-277/12. Uvedenými rozhodnutími byla rozhodnuta předběžná otázka položená národními soudy ohledně náhrady nemajetkové újmy. V obou věcech Soudní dvůr vyslovil, že článek 3 odst. 1 směrnice Rady 72/166/EHS ze dne 24.4.1972 o sblížení právních předpisů členských států, týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel a kontroly povinnosti uzavřít pro případ takové odpovědnosti pojištění, článek 1 odst. 1 a 2 druhé směrnice Rady 84/5/EHS ze dne 30.12.1983 o sblížení právních předpisů členských států, týkajících se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel, ve znění směrnice Evropského parlamentu Rady 2005/14/ES ze dne 11.5.2005, a článek 1 první pododstavec třetí směrnice Rady 90/232/EHS ze dne 14.5.1990 o sblížení právních předpisů členských států, týkajících se pojištění občanskoprávní povinnosti z provozu motorových vozidel, musejí být vykládány v tom smyslu, že povinné pojištění občanskoprávní odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla musí pokrývat náhradu nemajetkové újmy, kterou utrpěly osoby blízké obětí usmrcených při dopravních nehodách, pokud tuto náhradu škody

z titulu občanskoprávní odpovědnosti pojištěného upravují vnitrostátní právní předpisy použitelné na spor v původním řízení. Žalobce tvrdil, že se nedomáhá přímého horizontálního účinku předmětných směrnic, nýbrž pouze výkladu vnitrostátních norem v souladu s těmito směrnici. Dále tvrdil, že z.č. 168/1999 Sb. ve svém § 6 „škodu“ výslovně nespecifikoval a tedy nevyklučoval ani její rozsah zahrnující též nemajetkovou újmu a dále tvrdil, že rozhodnutí vyšších soudů ČR předcházejících rozhodnutí Soudního dvora EU nemůže být bez dalšího překážkou eurokonformního výkladu normy vnitrostátního práva, pokud samotná norma jako obecně závazné pravidlo chování takový výklad umožňuje.

Podepsaný soud se s názorem žalobce uvedeným v předchozím odstavci, týkajícího se eurokonformního výkladu normy vnitrostátního práva, neztotožňuje.

V rozsudku ve věci C-91/92 (Paola Faccini Dori/Recreb Srl) ze dne 14.7.1994 se Evropský soudní dvůr zabýval otázkou, jaké právní účinky mají směrnice včasné netransformované členským státem do jeho právního řádu. ESD vyložil, že směrnice ES včasné netransformovaná členským státem, do jeho právního řádu, obsahující určitá zvýhodnění jednotlivců, má bezprostřední účinek. Tzn., že zvýhodněný jednotlivec se na tuto směrnici může bezprostředně odvolávat před národními úřady a soudy. Podmínkou je, že ustanovení směrnice jsou bezpodmínečná a dostatečně přesná. Takové účinky však vznikají pouze mezi občanem a členským státem, který směrnicí včas netransformoval, a nikoliv mezi občany navzájem.

Pokud by tedy směrnice Rady 72/166/EHS ze dne 24.4.1972, 84/5/EHS ze dne 30.12.1983, 2005/14/ES ze dne 11.5.2005 a 90/232/EHS ze dne 14.5.1990, obsahovaly bezpodmínečné a dostatečně přesné ustanovení o tom, že povinné pojištění občanskoprávní odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla musí pokrývat i náhradu nemajetkové újmy, kterou utrpěly osoby blízké obětí usmrcených při dopravních nehodách, pokud tuto náhradu škody z titulu občanskoprávní odpovědnosti pojištěného upravují vnitrostátní právní předpisy použitelné na spor v konkrétní věci, mohl by se žalobce na tyto směrnice, týkající se pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel, bezprostředně odvolávat před národními úřady a soudy, avšak vůči České republice, která směrnicí včas netransformovala, a nikoliv vůči žalovanému, jako soukromé právnické osobě. Přesto, že to je pro projednávanou věc, s ohledem na shora uvedené, nadbytečné, soud porovnal znění všech shora uvedených směrnic, a ani u jedné nezjistil, že by obsahovala bezpodmínečné a dostatečně přesné ustanovení o tom, že povinné pojištění občanskoprávní odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla musí pokrývat i náhradu nemajetkové újmy, kterou utrpěly osoby blízké obětí usmrcených při dopravních nehodách, pokud tuto náhradu škody z titulu občanskoprávní odpovědnosti pojištěného upravují vnitrostátní právní předpisy použitelné na spor v konkrétní věci. Pravděpodobně proto bylo také Soudním dvorem rozhodováno o předběžné otázce v konkrétních věcech C-22/12 ze dne 24.10.2013 a z téhož dne ve věci C-277/12, které jsou závazné právě pro tu kterou konkrétní věc projednávanou národním soudem. Stejně tak podepsaný soud z uvedených směrnic nezjistil, že by některá z nich obsahovala ustanovení o přímé aplikaci ve vnitrostátních poměrech nebo nějaké subjektivní právo, na jehož základě by se žalobce mohl domáhat plnění od žalovaného (pojišťovny).

Z uvedeného vyplývá, že i kdyby žalovaný námitku promlčení žalovaného nároku neuplatnil, případně by ji soud shledal rozpornou s dobrými mravy, nebylo by žalobě možné vyhovět. Jednak žalobce požaduje plnění, ke kterému žalovaný nebyl povinen a dále, v případě popsaném v předchozím odstavci a za splnění podmínky tam uvedené, by žalovaný nebyl ve věci pasivně věcně legitimovaný.

O nákladech řízení soud rozhodoval podle § 142 odst. 1 o.s.ř., protože žalovaný byl ve věci zcela úspěšný. Protože se však žalovaný výslovně náhrady nákladů řízení vzdal, rozhodl soud, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III).

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů od doručení ke Krajskému soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích prostřednictvím podepsaného soudu.

V Pardubicích dne 26. června 2015

Mgr. Jiří Kopecký, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Šárka Krejčíková